

Nr 47.

Ankom till Riksdagens kansli den 7 maj 1910 kl. 3 e. m.

Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 11 i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder mot användande af denaturerad brännvin såsom berusningsmedel.

I en inom Andra kammaren väckt motion, nr 143, har herr *K. G. Karlsson* i Göteborg hemställt, »att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, hvilka åtgärder som böra vidtagas till bekämpande af den växande användningen af denaturerad brännvin som berusningsmedel, samt att Kungl. Maj:t därefter måtte vidtaga de åtgärder, som med ledning af utredningen befinnas lämpliga.»

Som stöd för behovet af lagstiftning i det angifna syftet anför motionären, dels att föreskrifterna i kungl. förordningen den 10 oktober 1890 angående denaturering af brännvin blott innehålla allmänna bestämmelser rörande kontroll öfver själfva denatureringsförfarandet med hänsyn till varans beskattning, men icke beröra minutförsäljningen af den denaturerade varan, dels ock vissa erfarenheter från Göteborg om missbruk af denaturerad brännvin som berusningsmedel, hvaraf därvarande fattigvårdsstyrelse funnit sig uppkallad att söka åstadkomma särskilda åtgärder för kontroll öfver minutförsäljningen af nämnda vara. För att en dylik kontroll skall bli i någon mån effektiv, fordras andra bestämmelser än de nu gällande såväl för utförfande af minutförsäljningen som för köp och bruk af denaturerad sprit.

Utskottet, som finner den i motionen anförda motiveringen högst beaktansvärd, har genom anförda rön från olika landsdelar, särskildt städer och industriorter, fått ytterligare konstateradt, att det nu för alla lätt tillgängliga och billiga denaturerade brännvinet, hur vidrigt och onaturligt att förtära det än kan vara, faktiskt börjat att allt mer och mer användas som berusningsmedel. Erfarenheten har också visat, att icke blott redan djupt sjunkna alkoholister utan äfven andra däraf förgiftat sig och med förfärande hastighet fått sin hälsa fullständigt undergräfd, och att sålunda denna form af spritkonsumtion hotar att bli en allvarlig fara. Utskottet anser sålunda, att åtgärder i motionens syfte böra — lika väl som skyddande lagar mot missbruk af andra för folkets lif och hälsa skadliga ämnen — utgöra ett naturligt led i lagstiftningens sträfvan att på alla områden begränsa alkoholismens utbredning.

Då, såvidt utskottet har sig bekant, något denatureringsmedel — på en gång fullt effektivt och omöjligt attur brännvinet aflägsna i syfte att göra detsamma njutbart såsom dryck — icke är känt eller åtminstone icke kommit i praktiskt bruk, så finner utskottet, i likhet med hvad motionären framhåller, att åtgärderna till förhindrande af missbruk af den denaturerade spriten närmast måste inriktas på kontroll öfver dess försäljning i minut. En sådan kontroll kan tänkas anordnad på många sätt, och utskottet vill blott påvisa några: *att* minska antalet försäljningsställen till ett fåtal i städerna och högst ett i hvarje landtkommun; *att* köpare har att lämna skriftlig rekvisition; *att* säljare skall vara skyldig föra en liggare med uppgift angående såväl köpare som hvarje gång försåld kvantitet; *att* för försäljningen en viss minimimängd bestämmes; *att* innehafvare af större kvantitet skall vid vitesansvar vara skyldig att förvara spriten under lås; samt *att* förvaringskärl alltid skall vara försedt med tydlig etikett om varans natur och skadlighet o. s. v.

I Tyskland förekommer, enligt hvad utskottet inhämtat, för kontroll öfver försäljning af denaturerad sprit, den bestämmelsen, att hvarje köpare skall från någon myndighet, motsvarande magistrat i stad och kommunalnämnd på landet, förete intyg om sin behörighet för viss tid att köpa och handhafva en viss myckenhet af varan, hvilken bestämmelse i något modifierad form kunde tänkas lämplig i vårt land att efter kommuns eget bestämmande inom densamma blifva gällande.

I likhet med motionären vill utskottet till sist framhålla, att dessa tänkbara åtgärder till kontroll mot missbruk af denaturerad sprit icke få försvåra åtkomsten af den för industri-, handtverks- och hushållsbruk

allt mer erforderliga varan eller fördyra densamma. I händelse att försäljningens monopolisering hos spritbolagen, apoteksinnehafvare eller ett fåtal andra försäljare skulle befinnas lämplig, torde sålunda särskilda föreskrifter i detta hänseende böra i en ny förordning införas.

Med stöd af hvad här anförts, får utskottet hemställa,

att Andra kammaren ville för sin del besluta, att Riksdagen i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhåller, att Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, hvilka åtgärder som böra vidtagas till bekämpande af den växande användningen af denaturerad brännvin som berusningsmedel, samt att Kungl. Maj:t därefter måtte vidtaga de åtgärder, som med ledning af utredningen befinnas lämpliga.

Stockholm den 6 maj 1910.

På utskottets vägnar:

KNUT KJELLBERG.
